

PATVIRTINTA
Vilniaus šv. Kristoforo gimnazijos
direktorės 2024 m. rugsėjo 30 d.
įsakymu Nr. V-178

**VILNIAUS ŠV. KRISTOFORO GIMNAZIJOS
UGDYMO NE GIMNAZIJOS APLINKOJE ORGANIZAVIMO APRAŠAS**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Vilniaus šv. Kristoforo gimnazijos (toliau – Gimnazija) ugdymo ne Gimnazijos aplinkoje organizavimo aprašas (toliau – Aprašas) numato ugdymo ne Gimnazijos aplinkoje tikslus, formas, trukmę ir reikalavimus mokinių saugumui bei prasmingam ugdymo laiko panaudojimui užtikrinti. Aprašas parengtas vadovaujantis 2023-2024 ir 2024-2025 mokslo metų pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų bendraisiais ugdymo planais, patvirtintais Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2023 m. balandžio 24 d. Nr. V-586, Šv. Kristoforo gimnazijos vidaus dokumentais ir susitarimais.
2. Aprašo tikslas – reglamentuoti ugdymo ne mokyklos aplinkoje organizavimą, vykdymą ir laiduoti renginiuose dalyvaujančių vaikų saugumą.
3. Aprašas taikomas Šv. Kristoforo gimnazijos mokiniams ir mokytojams, organizuojantiems ugdymo ne mokyklos aplinkoje Lietuvos Respublikos teritorijoje ir už jos ribų.
4. Mokinių grupės, naudodamosi visuomeniniais, vandens keliais, keliaudamos draustiniais ar kitomis riboto lankomumo teritorijomis, privalo vadovautis saugaus eismo taisyklėmis, nustatytomis šiems keliams ir teritorijoms.
5. Apraše vartojamos sąvokos:
 - vaikų turizmo renginys** – trumpalaikės neformaliojo vaikų švietimo programos (gali būti sudedamoji formaliojo ir neformaliojo švietimo programos dalis) vykdymas keičiant vietą pažintiniais, rekreaciniais ir sportiniais tikslais;
 - ekskursija** – turistinių objektų lankymas nustatytu maršrutu ugdymo tikslais, kurį vykdo gidas arba mokytojas;
 - gidas** – asmuo, kuris suteikia specialią informaciją apie lankomus muziejus, meno galerijas, gamtos, kultūros, mokslo, parodų ar kitus objektus arba vietas;
 - išvyka** – organizuotas vaikų grupių keliavimas į numatytą turizmo objektą panaudojant transporto priemones;

sąskrydis – organizuotas vaikų susibūrimas gamtinėje aplinkoje (stovyklavietėje) poilsio ar ugdymo tikslais;

varžybos – organizuotas vaikų (jų grupių) rungtyniavimas ugdymo tikslais;

žygis – įvairios trukmės ugdymo tikslais organizuotas keliavimas nustatytu maršrutu pėsčiomis ar naudojant įvairias priemones.

II SKYRIUS

UGDYMO NE GIMNAZIJOS APLINKOJE ORGANIZAVIMO FORMOS IR TRUKMĖ

6. Atsižvelgiant į dalyko bendrosios programos mokymosi turinį, ugdymo procesas ne Gimnazijos aplinkoje gali būti organizuojamas vykdant:

6.1. išvykas, t. y. išvykimus iš mokyklos mokymosi tikslais: į muziejus, STEAM centrus, parkus, sporto aikštynus, baseinus ar kitus objektus, erdves, kuriose organizuojamas ugdymo procesas;

6.2. pažintines veiklas, kaip neformaliojo vaikų švietimo veiklas, skirtas vaikų ir jaunimo tautiniam, pilietiniam ir kultūriniam ugdymui skatinti.

7. Pažintinės veiklos gali būti organizuojamos įvairiomis formomis: ekskursija, turistinė stovykla, sąskrydis, vaikų turismo renginys, žygis, varžybos ir kit.

8. Ugdymo proceso ne Gimnazijos aplinkoje trukmė gali būti:

8.1. trumpalaikė (nuo vienos iki kelių valandų);

8.2. visos dienos (trukmė ilgesnė nei per dieną nustatytas pamokų laikas);

8.3. ilgesnė nei vienos dienos (trunka ilgiau nei vieną ugdymo dieną, įskaitant kelionę ir apgyvendinimą).

9. Ugdymas ne Gimnazijos aplinkoje gali būti organizuojamas:

9.1. artimoje aplinkoje, netoli Gimnazijos esančiose organizacijose, viešose erdvėse ar parkuose ir kituose objektuose;

9.2. savivaldybės teritorijoje;

9.3. kitos savivaldybės teritorijoje;

9.4. kitoje šalyje.

III SKYRIUS

UGDYMO NE GIMNAZIJOS APLINKOJE PLANAVIMAS IR ORGANIZAVIMAS

10. Ugdymo ne Gimnazijos aplinkoje poreikį numato mokytojai, atsižvelgdami į dalyko bendrojoje programoje numatytus tikslus. Poreikis organizuoti ugdymą ne Gimnazijos aplinkoje ir tam reikalingi resursai derinami su Gimnazijos vadovu ar jo įgaliotu asmeniu. Planuojant organizuoti ugdymą ne Gimnazijos aplinkoje rekomenduojama atsižvelgti į šiuos veiksnius:

10.1. tikslingumo. Numatyti, kaip suplanuotos veiklos padės siekti dalyko Bendrojoje programoje numatytų tikslų, kokios užduotys bus skiriamos mokiniams ir kaip bus vertinama jų pažanga;

10.2. mokinių saugumo. Numatyti priemonės mokinių saugumui esant ne Gimnazijos aplinkoje užtikrinti;

10.3. įtraukimo. Siūlant veiklas atsižvelgti į mokinių mokymosi poreikių įvairovę ir sudaryti sąlygas visiems mokiniams dalyvauti planuojamose veiklose, numatant įvairius mokinių įsitraukimo į veiklas būdus;

10.4. ekonomiškumo. Įvertinti, kokių papildomų žmogiškųjų ir finansinių išteklių gali pareikalauti ši veikla ir ar mokykla gali juos skirti;

10.5. rizikų tikimybės. Apsvarstyti galimas rizikas ir numatyti jų įveikos būdus.

11. Siekiant, kad ugdymas ne Gimnazijos aplinkoje sukurtų prielaidas mokiniams patirti gilesnę mokymosi patirtį, rekomenduojama:

11.1. numatyti konkrečius uždavinius, kuriems pasiekti ugdymo procese reikalingos kitokios aplinkos;

11.2. įtraukti mokinius į pasiruošimo procesą ir padėti mokiniams suprasti kontekstą;

11.3. jeigu ugdymo proceso metu į mokymosi vietą vykstama specialiu transportu, važiavimo laiką iš dalies panaudoti mokymuisi;

11.4. ugdymo procese organizuoti aktyvias mokymosi veiklas, pritaikytas kitokiai aplinkai, kurios negalimos organizuoti mokantis klasėje;

11.5. į ugdymo procesą pagal galimybes įtraukti interaktyvias mokymosi priemones;

11.6. ugdymo veiklas organizuoti pagal iš anksto sudarytą planą.

IV SKYRIUS

SAUGUMO REIKALAVIMAI IR ATSAKOMYBĖS

12. Organizuojant išvyką, vykimą į pažintines veiklas (toliau – Išvyka) ir siekiant užtikrinti mokinių saugumą, yra skiriami lydintys asmenys ir Išvykos vadovas. Lydintys asmenys – suaugę asmenys, kurių funkcijas apibrėžia mokyklos vadovas. Lydinčiųjų asmenų skaičius priklauso nuo Išvykoje dalyvaujančių mokinių skaičiaus. Jeigu Išvykoje dalyvauja:

12.1. mažiau nei 15 mokinių ir jie yra vyresni nei 16 metų, skiriamas tik Išvykos vadovas;

12.2. mažiau nei 15 mokinių, kurie mokosi pagal pagrindinio ugdymo programą ir jaunesni nei 16 metų, skiriamas Išvykos vadovas ir lydintis asmuo;

12.3. daugiau kaip 15 mokinių, vyresnių nei 16 metų, skiriamas Išvykos vadovas ir lydintis asmuo;

12.4. daugiau kaip 30 mokinių, skiriamas Išvykos vadovas ir 2 lydintys asmenys;

12.5. organizuojant Išvyką į užsienį, skiriamas Išvykos vadovas ir lydintys asmenys santykiu 15 mokinių – 2 lydintys asmenys; 30 mokinių – 4 lydintys asmenys;

12.6. suaugusiems asmenims vykstant į Išvykas skiriamas tik Išvykos vadovas.

13. Siekiant užtikrinti mokinių saugumą organizuojant ugdymą ne Gimnazijos aplinkoje, nustatoma, kad:

13.1. mokyklos vadovas ar jo įgaliotas asmuo:

13.1.1. skiria ir tvirtina asmenį, atsakingą už ugdymo ne Gimnazijos aplinkoje organizavimą;

13.1.2. vertina galimas rizikas ir kitus veiksnius, teikia pritarimą / neteikia pritarimo planuojamai išvykai;

13.1.3. skiria ir tvirtina Išvykos vadovą ir lydinčiuosius asmenis;

13.1.4. tvirtina dalyvių sąrašą (įsakymu arba antspaudu ir parašu);

13.1.5. atsižvelgdamas į planuojamos veiklos specifiką, mokinių amžių ir jų specialiuosius ugdymo(si) poreikius, gali nustatyti dalyvaujančiųjų išvykoje skaičių ir kitokių lydinčiųjų asmenų skaičių.

13.2. Išvykos vadovas:

13.2.1. pateikia gimnazijos direktoriui prašymą dėl Išvykos vykdymo ne vėliau kaip prieš 5 darbo dienas iki Išvykos pradžios. Prie prašymo prideda, jei yra, organizatoriaus parengtus nuostatus, darbotvarkę, programą, kvietimą ar kt. dokumentus;

13.2.2. parengia veiklų programą / planą ir numato parengiamuosius darbus;

13.2.3. numato galimas rizikas ir pasirengimą joms valdyti;

- 13.2.4. priima vadybinius sprendimus, reikalingus mokymuisi ne mokyklos aplinkoje įgyvendinti;
- 13.2.5. pristato suplanuotų veiklų planą mokiniams ir jų tėvams (globėjams, rūpintojams);
- 13.2.6. įtraukia lydinčius asmenis į parengiamuosius darbus, numato jų pareigas, priskiria lydintiems asmenims mokinių grupes, už kurių saugumą jie atsakingi;
- 13.2.7. užtikrina numatytų veiklų įgyvendinimą ir sąlygas numatytiems ugdymo tikslams pasiekti;
- 13.2.8. užtikrina, kad vykdant suplanuotas veiklas būtų laikomasi Gimnazijoje nustatytų procedūrų;
- 13.2.9. susidarius situacijai, gresiančiai vaikų saugai, pakeičia maršrutą, sustabdo arba nutraukia turizmo renginio vykdymą.
- 13.3. prieš Išvyką pasirašytinai supažindina mokinius su Išvykos saugaus elgesio taisyklėmis. Mokiniai pasirašo iš TAMO dienyno atspausdintame „Saugaus elgesio ir kt. instruktažai“ lape ar mokytojo parengtame instruktažo lape.
- 13.4. nepilnamečių mokinių tėvai (globėjai, rūpintojai) atsakingi už:
- 13.4.1. raštiško sutikimo dėl vaiko dalyvavimo planuojamose veiklose pateikimą už Išvyką atsakingam asmeniui. Sutikimas pateikiamas pagal mokyklos parengtą formą; Mokiniam, nedalyvaujantiems Išvykoje, vyksta ugdymo procesas mokyklos nustatyta ugdymo organizavimo forma;
- 13.4.2. su Išvykai organizuoti susijusių išlaidų apmokėjimą;
- 13.4.3. būtinos informacijos apie vaiko sveikatą perdavimą lydintiems asmenims.
- 13.5. mokiniai atsakingi:
- 13.5.1. už dalyvavimą Išvykoje. Atsisakyti dalyvauti gali tik dėl objektyviai pagrįstų priežasčių, dėl kurių susitariama Gimnazijoje;
- 13.5.2. už aptartų mokinio elgesio taisyklių laikymąsi: nekelti grėsmės sau ir kitiems keliaujant transporto priemone, nepažeisti saugaus eismo reikalavimų, atsakingai elgtis lankant numatytus objektus, vykdyti Išvykos vadovo(-ų) nurodymus;
- 13.5.3. renginiuose dalyvaujantys mokiniai privalo laikytis elgesio normų, būti drausmingi ir mandagūs, vykdyti pažintinės veiklos vadovo(-ų) nurodymus.

V SKYRIUS

IŠVYKOS Į UŽSIENĮ ORGANIZAVIMAS

14. Išvyka į užsienį mokymosi tikslais galima, jeigu Išvykos programa ir tikslai padeda siekti Bendrosiose programose numatytų ugdymo tikslų. Prieš Išvyką į užsienio šalį susipažįstama su Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos rekomendacijomis dėl vykimo į pasirinktą šalį.

15. Gimnazijos vadovas ar jo įgaliotas asmuo, susipažinęs su Gimnazijos planuojamos Išvykos programos projektu, kuris rengiamas Gimnazijos nustatyta tvarka, priima sprendimą dėl mokinių Išvykos į užsienį organizavimo. Gimnazijos vadovas skiria Išvykos vadovą ir lydinčiuosius asmenis, su jais aptaria Išvykos programą, saugaus vykimo aplinkybes, galimas rizikas bei jų valdymą.

16. Išvykos į užsienį vadovas:

16.1. sudaro detalią Išvykos programą;

16.2. numato galimas kelionės rizikas ir jų valdymą ir aptaria su Gimnazijos vadovu;

16.3. pateikia Išvykos programą ir informaciją nepilnamečių mokinių tėvams (globėjams, rūpintojams) dėl nakvynės vietos, nurodo telefono numerį, kuriuo gali susiekti, bei kitą, jo nuožiūra, svarbią informaciją;

16.4. pateikia reikalavimus reikalingai informacijai gauti iš nepilnamečių mokinių tėvų (globėjų, rūpintojų) ir pilnamečių mokinių, kurią turi žinoti Išvykos vadovas vykdamas į Išvyką;

16.5. organizuoja vizos, jeigu reikalinga, gavimą;

16.6. organizuoja mokinių pasirengimą vykti į Išvyką, atsižvelgdamas į Gimnazijos nustatytas taisykles / reikalavimus. Neišvykusiems mokiniams ugdymo procesas organizuojamas Gimnazijoje įprasta tvarka;

16.7. supažindina su Išvykai į užsienį reikalinga informacija, paaiškina pagrindinius kultūrinius skirtumus, nurodo galimus informacijos šaltinius, pasiūlo mokiniams savarankiškai susipažinti su šalimi, į kurią vykstama;

16.8. prieš Išvyką pasirašytinai supažindina mokinius su Išvykos saugaus elgesio taisyklėmis. Mokiniai pasirašo iš TAMO dienyno atspausdintame „Saugaus elgesio ir kt. instruktažai“ lape ar mokytojo parengtame instruktažo lape;

VI SKYRIUS
VEIKSMAI NELAIMINGO ATSITIKIMO ATVEJ AIS

17. Įvertinama nukentėjusiojo būklė, suteikiama pirmoji pagalba.
18. Kviečiama greitoji medicinos pagalba.
19. Informuojami tėvai ar globėjai, Gimnazijos vadovai.

VII SKYRIUS
VEIKSMAI PO IŠVYKOS

20. Mokiniai po išvykos palydimi į išvykimo vietą.
21. Aptariami išvykos rezultatai (refleksija).
22. Apie pažeidimus (jeigu jų buvo) informuojami tėvai ir Gimnazijos vadovai.

VI SKYRIUS
BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

23. Išvykoms organizuoti ugdymo procese naudojamos pažintinei veiklai skiriamos lėšos, vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2007 m. spalio 2 d. įsakymu Nr. ISAK-1934 „Dėl Mokinių pažintinei veiklai skirtų lėšų naudojimo metodinių rekomendacijų patvirtinimo“.
24. Gimnazijoje veiklos ne gimnazijos aplinkoje organizuojamos pagal poreikį ir fiksuojamos mėnesio veiklos plane.
25. Mokinio mokymosi laikas išvykose, ekskursijose ir kitais panašiais atvejais, trunkantis ilgiau nei pamoka, perskaičiuojamas į konkretaus dalyko (-ų) mokymosi laiką (pagal pamokos (-ų) trukmę).